

Voor tandartsen:

Hoofd-Hals Kanker en Patiënten met Fanconi anemie

Tandheelkundig specialisten spelen een belangrijke rol in de gezondheidszorg van patiënten met Fanconi anemie, een zeldzame genetische aandoening. Ofschoon in de eerste plaats beschouwd als een bloedziekte, kan Fanconi anemie alle lichaamsfuncties aantasten en leidt in vrijwel alle gevallen tot kanker.

*Hoofd-hals kanker is bijzonder zorgwekkend voor Fanconi anemie patiënten. Als tandarts bent u het best bekend met de mondholte van uw patient, en bent u in de unieke positie om subtiele veranderingen of vroege afwijkingen te onderkennen. Een screening op mondkanker **bij ieder bezoek** zal de algehele controle op kanker van de patient aanzienlijk verbeteren. Zoals bij alle patienten, bieden vroege opsporing en behandeling de beste overlevingskans.*

We nodigen u uit om de informatie in deze brochure te bekijken en contact met ons op te nemen als u nog vragen heeft (contactinformatie op de achterkant van deze folder). Meer informatie over Fanconi anemie kunt u vinden op onze website, www.fanconi.org. Dank u!

Overzicht

Patiënten met Fanconi anemie (FA):

- Hebben een 500- tot 700 voudig verhoogd risico op het hoofd-hals plaveiselcel carcinoom (HNSCC), met een verhoogde prevalentie van mondkanker.
- Krijgen kanker op jongere leeftijd dan de algemene bevolking, met een gemiddelde leeftijd van 27 jaar oud (jongste 10 jaar oud).
- Vertonen doorgaans multifocale veranderingen, waaronder goedaardige afwijkingen naast premaligne en invasieve orale afwijkingen.
- Hebben een agressievere HNSCC, met na de diagnose een 2-jaars overlevingskans van minder dan 50%.
- Reageren slecht op bestraling en chemotherapie, en zijn daarom afhankelijk van vroege opsporing.

Routine controle op hoofd-hals kanker bij patiënten met FA dient:

- Te beginnen bij een leeftijd van ongeveer 10-12 jaar oud.
- Uitgevoerd te worden op halfjaarlijkse basis door een ervaren medisch specialist.
- In overeenstemming te zijn met de onderzoeksmethode van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) (samenvatting op achterkant).
- Een verwijzing naar een keel-, neus- en oorarts te bevatten voor een fiberoptisch onderzoek van de neus-keelholte, mondholte, hypopharynx en strottenhoofd, met name als er zich aanhoudende klachten ontwikkelen, zoals bijvoorbeeld odynophagie, dysphagie en/of veranderingen in het stemgeluid.

Wereldgezondheidsorganisatie

Gestandaardiseerde Onderzoeksmethode naar Mondkanker*

➤ Extraoraal Onderzoek

- Gezicht: Inspecteer gezicht, hoofd, oren en nek. Let op eventuele asymmetrie of veranderingen van de huid.
 - Palpeer bilateraal gebied regionale lymfeklieren om eventueel vergrote klieren te detecteren.

➤ Perioraal en Intraoraal Weke Delen Onderzoek

- Lippen: Inspecteer lippen zowel met open als gesloten mond. Let op kleur, textuur en eventuele oppervlakkige afwijkingen.
- Slijmvlies lippen: Onderzoek het labiaal slijmvlies en sulcus van vestibulum bovenkaak en frenum en vestibulum onderkaak. Let op kleur, textuur en eventuele zwelling of andere afwijkingen aan het vestibulair slijmvlies en tandvlees.
- Slijmvlies mondholte: Onderzoek mondslijmvlies rechts en links van de labiale commissuur tot de voorste gehemelteboog. Let op eventuele verandering in pigmentering, kleur, textuur, mobiliteit en andere afwijkingen.
- Tandvlees:
 - Onderzoek de buccale en labiale aspecten van het tandvlees en alveolaire kam van het tandvlees van de rechterbovenkaak en de alveolaire kam, rondom de boog naar het linker achtergebied en omgekeerd.
 - Onderzoek de palatale en linguale aspecten, van rechts naar links op het palatale vlak en van links naar rechts op het linguale vlak.
- Tong:
 - Met tong in rust en mond half open, onderzoek het dorsum lingua op zwelling, ulcers, beslag of verandering in afmeting, kleur of textuur. Let op eventuele verandering in het patroon van oppervlakkige tongpapillen en onderzoek de tongpunt.
 - Met uitgestoken tong, let op eventuele afwijkingen in mobiliteit of positie van de tong.
 - Onderzoek rechter en linker laterale zijden van de tong met gebruikmaking van mondspiegels.
 - Pak tongpunt en onderzoek de posterieure aspecten van laterale zijde van de tong.
 - Onderzoek het ventrale oppervlak van de tong.
 - Palpeer tong om zwellingen te detecteren.
- Mondbodem: Inspecteer met opgeheven tong de mond bodem op veranderingen in kleur, textuur, zwellingen of andere oppervlakkige afwijkingen.
- Gehemelte:
 - Onderzoek hard en zacht gehemelte met mond wijd open, hoofd achterover en tong naar beneden.
 - Onderzoek zacht gehemelte en orofaryngeale weefsels.
 - Palpeer mond bodem bimanueel voor eventuele afwijkingen.
 - Palpeer al het mucosale of gezichtswefsel dat abnormaal voorkomt.

Fanconi Anemia Research Fund
1801 Willamette Street, Suite 200
Eugene, OR 97401
Telefoon: 541-687-4658; Email: info@fanconi.org
www.fanconi.org

*Voor meer informatie ga naar: <http://www.nidcr.nih.gov/oralhealth/topics/oralcancer/detectingoralcancer.htm>